

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В ПАРАДИГМІ ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ

Міжкультурна комунікація вже давно вийшла за межі практичних моделей ефективної взаємодії та стала предметом глибокого філософського осмислення. У цьому контексті філософська антропологія – як напрям, що досліджує людину в її сутнісних характеристиках – надає можливість більш комплексного бачення міжкультурного діалогу, розкриваючи глибинні засади спілкування, заснованого на повазі, розумінні та емпатії.

У світі, що переживає стрімкі трансформації – цифровізацію, міграційні кризи, політичні та культурні конфлікти – питання порозуміння між представниками різних культур набуває нового звучання. Традиційні моделі комунікації, що базуються на раціонально-інструментальних підходах, часто не враховують глибинні антропологічні виміри – потребу в ідентичності, страх перед Іншим, культурну вкоріненість. Саме тому залучення філософської антропології дозволяє переосмислити комунікацію не лише як обмін інформацією, а як форму буття з Іншим, як зустріч із невідомим, яка ставить людину перед питанням про себе саму.

Проблематика міжкультурної комунікації зазвичай розглядається в контексті соціальної психології, лінгвістики або менеджменту. Водночас бракує філософського підходу, який би враховував антропологічні константи – людську екзистенцію, відкритість до світу, потребу у взаємному визнанні. Саме філософська антропологія, з її увагою до сенсових структур буття, дозволяє глибше зрозуміти, чому комунікація між культурами часто виявляється ускладненою або конфліктною.

Філософська антропологія трактує людину як істоту, здатну до самопереходу, символотворення та діалогу. Представники цього напрямку (М. Шелер, Г. Плеснер, А. Гелен, Е. Фромм) підкреслювали, що людина не є завершеною істотою – вона постійно проєктує себе в культурний простір, створюючи мову, норми, символи.

У цьому світлі міжкультурна комунікація постає як зустріч різних антропологічних моделей світу, у яких зашифровано унікальні відповіді на базові питання буття: що таке добро і зло, як влаштований космос, у чому сенс життя. Комунікація в такому контексті передбачає не стільки переконання іншого, скільки готовність бути трансформованим у самому акті діалогу.

Особливу увагу варто звернути на поняття «Іншого» – ключову категорію сучасної філософської думки (Е. Левінас, П. Рікьор, М. Бубер). *Інший* не зводиться до функції співрозмовника – він є викликом до етичного самовизначення. У цьому контексті міжкультурна комунікація – це не просто «знати культуру іншого», а прийняти його існування як рівноцінне, гідне та непередбачуване.

Філософська антропологія також звертає увагу на тілесність, емоції, контекстуальність комунікації – аспекти, що часто ігноруються в технократичних моделях. Людина (з антропологічного погляду) не просто мовить – вона переживає, резонує, страждає, розуміє та помиляється. Саме тому міжкультурна комунікація не може бути зведена до правил етикету чи лінгвістичних конвенцій – вона завжди містить елемент ризику та відкритості.

Отже, міжкультурна комунікація у філософсько-антропологічному ключі постає як процес глибокого людського діалогу, який вимагає не лише знання про інші культури, а й екзистенційної готовності до зустрічі з Іншим. Така зустріч є одночасно етичним викликом і можливістю самопізнання. У сучасному світі, де домінують алгоритми, шаблони та стандарти, саме філософська рефлексія дозволяє повернутися до розуміння людини як головного суб'єкта комунікації – вразливого, відкритого, гідного.

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Uniwersytet
Pomorski
w Słupsku**

**Дипломатична
академія
України**

**University of
Reading**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025